

Експертний висновок
Міністерства фінансів України
до законопроекту згідно зі статтею 27 Бюджетного кодексу України

1. Назва законопроекту

Проект Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо посилення спроможності суб'єктів контррозвідувальної діяльності у протидії широкомасштабній військовій агресії Російської Федерації проти України», реєстраційний № 7684 від 19.08.2022, внесений народними депутатами України Безуглою М. В. та іншими.

2. Завдання законопроекту

Законопроектом пропонується внести зміни до законів України «Про контррозвідувальну діяльність», «Про оперативно-розшукову діяльність», «Про державну таємницю», «Про розвідку», «Про Службу безпеки України», «Про загальну структуру і чисельність Служби безпеки України», «Про організаційно-правові основи боротьби з організованою злочинністю», «Про поштовий зв'язок», «Про електронні комунікації» та «Про боротьбу з тероризмом», якими передбачено, зокрема:

уточнити термінологію, мету та завдання контррозвідувальної діяльності; визначити суб'єктів загальнодержавної системи забезпечення контррозвідувального режиму в Україні;

розширити функції та повноваження органів, підрозділів та співробітників Служби безпеки України, які здійснюють контррозвідувальну діяльність, зокрема надати право Службі безпеки України утворювати, реорганізовувати та ліквідовувати структури прикриття, використовувати та відчужувати кошти, віртуальні активи та майно, набуті в результаті їхньої діяльності; виготовляти, придбавати або іншим чином набувати та використовувати засоби прикриття, заздалегідь ідентифіковані або несправжні (імітаційні) засоби; контролювано використовувати майно, вилучене чи обмежене у цивільному обороті; здійснювати ідентифікацію осіб з використанням геномної інформації людини, зокрема здійснювати відбір, зберігання біологічного матеріалу та обробку геномної інформації людини, а також проводити або ініціювати проведення молекулярно-генетичної експертизи (дослідження), створювати, вести та адмініструвати базу даних геномної інформації людини;

розширити умови закриття контррозвідувальної або оперативно-розшукової справи;

передбачити порядок проведення контррозвідувального впровадження та визначити контррозвідувальні заходи, які проводяться за рішенням суду, а також особливості розгляду судом клопотань про надання дозволу на проведення контррозвідувальних заходів;

врегулювати питання надання рекомендацій Служби безпеки України з питань забезпечення державної безпеки та офіційного застереження, а також

ДОКУМЕНТ СЕД Мінфін АСКОД

Сертифікат 58E2D9E7F900307B04000000A2FE2E00D1248B00

Підписувач Улютін Денис Валерійович

Дійсний з 10.11.2020 12:52:22 по 10.11.2022 12:52:22

Міністерство фінансів України

10040-09-3/20342 від 09.09.2022

негласного переміщення осіб і предметів через державний кордон та митний кордон України, контрольованого використання майна, вилученого чи обмеженого у цивільному обороті, прикриття контррозвідувальної діяльності, використання співробітників Служби безпеки України під прикриттям;

передбачити відшкодування за рахунок коштів державного бюджету майнових збитків фізичним і юридичним особам, які добровільно беруть участь або надають допомогу у здійсненні контррозвідувальної діяльності або проведенні контррозвідувальних заходів, у зв'язку з виконанням таких заходів;

встановити, що порядок фінансування витрат, пов'язаних з організацією, здійсненням та забезпеченням розвідувальної діяльності, та порядок придбання, обліку, передачі та списання майна, що належить до засобів розвідки, визначаються актами розвідувальних органів, а в Службі безпеки України – її актами;

передбачити, що організаційна структура Служби безпеки України визначається Головою Служби безпеки України або особою, яка виконує його обов'язки (замість Президента України);

утворити в Центральному управлінні та в регіональних органах Служби безпеки України підрозділи, на які покладається реалізація повноважень із забезпечення захисту та охорони сил та засобів Служби безпеки України;

визначити особливості здійснення оперативно-службової діяльності Служби безпеки України під час дії правового режиму воєнного стану, в особливий період, у період проведення антитерористичної операції або здійснення заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії, територіальної оборони;

визначити порядок та умови збирання та отримання інформації Службою безпеки України;

зобов'язати операторів поштового зв'язку та постачальників електронних комунікаційних послуг (мереж) сприяти проведенню оперативно-розшукових, контррозвідувальних та негласних слідчих (розшукових) дій на власних мережах поштового зв'язку або електронних комунікаційних мережах та вживати заходів з недопущення розголошення фактів їх проведення.

Реалізація окремих положень законопроекту у разі його прийняття може потребувати додаткових видатків з державного бюджету на створення структур прикриття, виготовлення, придбання засобів прикриття, здійснення відбору, зберігання біологічного матеріалу та обробки геномної інформації людини, проведення молекулярно-генетичної експертизи (дослідження), створення та ведення бази даних геномної інформації людини, відшкодування майнових збитків фізичним і юридичним особам, які добровільно беруть участь або надають допомогу у здійсненні контррозвідувальної діяльності або проведенні контррозвідувальних заходів, у зв'язку з виконанням таких заходів, утворення підрозділів, на які покладатиметься реалізація повноважень із забезпечення захисту та охорони сил та засобів Служби безпеки України.

Проте до законопроекту не надано фінансово-економічних обґрунтувань і прогнозних розрахунків додаткових видатків.

Окремі положення законопроекту не узгоджуються з чинним законодавством.

1. Змінами до статті 48 Закону України «Про розвідку» передбачено надати право розвідувальним органам України та Службі безпеки України визначати порядок фінансування витрат, пов'язаних з організацією, здійсненням та забезпеченням розвідувальної діяльності (підпункт 3 пункту 4 розділу I законопроекту).

Водночас статтею 95 Конституції України передбачено визначення виключно законом про Державний бюджет України будь-яких видатків держави на загальносуспільні потреби, їх розміру і цільового спрямування.

Крім того, Бюджетним кодексом України не передбачено окремих (особливих) положень щодо затвердження порядку фінансування бюджетних коштів для здійснення розвідувальної діяльності.

Враховуючи наведене, положення підпункту 3 пункту 4 розділу I законопроекту щодо надання права розвідувальним органам України та Службі безпеки України визначати порядок фінансування витрат, пов'язаних з організацією, здійсненням та забезпеченням розвідувальної діяльності, пропонується виключити.

2. Змінами до статті 49 Закону України «Про розвідку» передбачено надати право розвідувальним органам України та Службі безпеки України визначати порядок придбання, обліку, передачі та списання майна, що належить до засобів розвідки (підпункт 4 пункту 4 розділу I законопроекту).

Водночас статтею 5 Закону України «Про управління об'єктами державної власності» визначення порядку відчуження та списання об'єктів державної власності віднесено до повноважень Кабінету Міністрів України.

Враховуючи наведене, положення підпункту 4 пункту 4 розділу I законопроекту щодо надання права розвідувальним органам України та Службі безпеки України визначати порядок придбання, обліку, передачі та списання майна, що належить до засобів розвідки, пропонується виключити.

3. Законопроектом пропонується доповнити Закон України «Про контррозвідувальну діяльність» новою статтею 10-1, якою, зокрема, передбачено відшкодування за рахунок коштів державного бюджету майнових збитків фізичним і юридичним особам, які добровільно беруть участь або надають допомогу у здійсненні контррозвідувальної діяльності або проведенні контррозвідувальних заходів (друге речення абзацу п'ятого підпункту 10 пункту 1 розділу I законопроекту).

Разом з тим відповідно до частини першої статті 1166 Цивільного кодексу України майнова шкода, завдана неправомірними рішеннями, діями чи бездіяльністю особистим немайновим правам фізичної або юридичної особи, а також шкода, завдана майну фізичної або юридичної особи, відшкодовується в повному обсязі особою, яка її завдала.

Враховуючи наведене, друге речення абзацу п'ятого підпункту 10 пункту 1 розділу I законопроекту щодо відшкодування за рахунок коштів державного бюджету майнових збитків фізичним і юридичним особам, які добровільно беруть участь або надають допомогу у здійсненні контррозвідувальної діяльності або проведенні контррозвідувальних заходів, пропонується виключити.

3. Оцінка впливу на показники бюджетів

Реалізація положень законопроекту може вплинути на показники державного бюджету.

4. Вартісна величина впливу на показники бюджетів

Реалізація положень законопроекту у разі його прийняття може потребувати додаткових видатків з державного бюджету на створення структур прикриття, виготовлення, придбання засобів прикриття, здійснення відбору, зберігання біологічного матеріалу та обробки геномної інформації людини, проведення молекулярно-генетичної експертизи (дослідження), створення та ведення бази даних геномної інформації людини, відшкодування майнових збитків фізичним і юридичним особам, які добровільно беруть участь або надають допомогу у здійсненні контррозвідувальної діяльності або проведенні контррозвідувальних заходів, утворення підрозділів, на які покладатиметься реалізація повноважень із забезпечення захисту та охорони сил та засобів Служби безпеки України.

Водночас суб'єкт права законодавчої ініціативи у порушення вимог статті 27 Бюджетного кодексу України та статті 91 Закону України «Про Регламент Верховної Ради України» не додав фінансово-економічного обґрунтування до законопроекту (включаючи відповідні розрахунки).

5. Пропозиції щодо можливостей фінансового забезпечення у відповідному бюджетному періоді законопроекту у разі його прийняття

Реалізація положень законопроекту може вплинути на виконання закону про Державний бюджет України у поточному бюджетному періоді у зв'язку із створенням структур прикриття, виготовленням, придбанням засобів прикриття, здійсненням відбору, зберіганням біологічного матеріалу та обробкою геномної інформації людини, проведенням молекулярно-генетичної експертизи (дослідження), створенням та веденням бази даних геномної інформації людини, відшкодуванням майнових збитків фізичним і юридичним особам, які добровільно беруть участь або надають допомогу у здійсненні контррозвідувальної діяльності або проведенні контррозвідувальних заходів, утворенням підрозділів, на які покладатиметься реалізація повноважень із забезпечення захисту та охорони сил та засобів Служби безпеки України.

6. Пропозиції щодо відповідності законам, що регулюють бюджетні відносини

Положення пункту 4 розділу I законопроекту щодо надання права розвідувальним органам України та Службі безпеки України визначати порядок

фінансування витрат, пов'язаних з організацією, здійсненням та забезпеченням розвідувальної діяльності, не відповідає Бюджетному кодексу України.

Крім того, суб'єкт права законодавчої ініціативи не забезпечив вимог статті 27 Бюджетного кодексу України в частині надання до законопроекту фінансово-економічного обґрунтування.

7. Пропозиції щодо розгляду законопроекту

Законопроект потребує доопрацювання з урахуванням зауважень Міністерства фінансів України, а також попереднього погодження зі Службою безпеки України та надання фінансово-економічних розрахунків.

**Перший заступник Міністра
фінансів України**

Денис УЛЮТІН